

Respons

Gambia: Behandlingstilbud for epilepsi

Problemstilling/spørsmål:

- Hva slags behandlingstilbud finnes for epilepsi i Gambia?

Epilepsi

På nettsida til Norsk epilepsiforbund heter det følgende: "Epilepsi er ikke en sykdom, men symptom på forskjellige tilstander som har det til felles at de leder til en anfallsvis funksjonsforstyrrelse i hjernen" (Norsk epilepsiforbund u.å.b). Videre på nettsida opplyses det at sykdommen først og fremst behandles ved anfallsforebyggende tiltak og medikamentell behandling, mens "For en liten gruppe pasienter kan det være aktuelt å fjerne det anfallsgivende området kirurgisk." De opplyser på en annen del av nettstedet at rundt 50 personer opereres i Norge årlig (Norsk epilepsiforbund u.å.a) – det dreier seg altså om et forholdsvis lite antall som blir operert.

En rekke ulike medikamenter brukes i behandlingen av epilepsi, de er listet opp på nettsida til Avdeling for kompleks epilepsi – SSE ved Oslo Universitetssykehus (Oslo Universitetssykehus 2012).

Behandlingstilbud for epilepsi i Gambia

Landinfo gjennomførte en tjenestereise til Gambia i oktober 2010, og avholdt i den forbindelse møte med en privatpraktiserende gambisk lege utdannet i Sverige, Dr. Adama Sallah. Behandlingstilbudet for epilepsi ble ikke tatt opp konkret, men flere forhold Landinfo tok opp med Dr. Sallah om helsevesenet i landet er relevante.

Forebyggende og medikamentell behandling

Gambia er et fattig land, og har et dårlig utbygd helsevesen med utilstrekkelig kapasitet til å dekke behovet for medisinsk behandling i befolkningen. Det er begrenset med helsepersonell, svært få medisinske spesialister og en gjennomgående svært dårlig ressursituasjon i helsevesenet.

Respons **Gambia: Behandlingstilbud for epilepsi**

Epilepsi er en forholdsvis utbredt lidelse, og Landinfo legger derfor til grunn at allmennleger i Gambia har den formelle kunnskapen som trengs for å gi pasienter nødvendig oppfølging for forebyggende og medikamentell behandling. Utfordringen ligger i kapasiteten i det offentlige helsevesenet, i utgiftene pasientene selv må dekke og i mangel på kunnskap om og fordommer mot epilepsi i lokalbefolkningen.¹

Dr. Sallah har opplyst til Landinfo at medisiner som er tilgjengelig gjennom det statlige helsevesenet til dels er kraftig subsidiert. Utfordringen er at det tidvis er mangel på medisiner i det statlige helsevesenet, primært fordi det statlige medisinaldepotet har utfordringer med å få tilgang til bevilgede midler til medisiner. Dermed stopper distribusjonen opp, og pasienter henvises til å skaffe medisiner til normal pris hos private apoteker og medisinselgere.² Dr. Sallah har videre opplyst at vanlige medisiner er lett tilgjengelig hos private tilbydere – så lenge det er et marked for medisiner, så har noen interesse av å tilby det til dem som har behov og kan betale. Problemer med medisiner er først og fremst knyttet til at de ikke blir lagret riktig, falske medisiner og manglende fagkunnskap hos dem som selger medisiner (for mer om denne tematikken, se Landinfo 2007).

Landinfo har ikke konkret informasjon om tilgang eller prisnivå i Gambia på spesifikke medikamenter som brukes i behandlingen av epilepsi.

Behandling gjennom operasjon

Dr. Sallah opplyser til Landinfo på e-post at det ikke gjennomføres operasjoner mot epilepsi i Gambia.

Utlendingsforvaltningens fagenhet for landinformasjon (Landinfo) skal som faglig uavhengig enhet innhente og analysere informasjon om samfunnsforhold og menneskerettigheter i land som Utlendingsdirektoratet (UDI), Utlendingsnemnda (UNE) og Justis- og beredskapsdepartementet til enhver tid har behov for kunnskap om for å kunne løse sine oppgaver. Landinfos responser og temanotater er basert på opplysninger fra både offentlige og ikke-offentlige kilder. Opplysningene er innsamlet og behandlet i henhold til kildekritiske standarder. Kilder som av ulike grunner ikke ønsker å bli offentliggjort, er ikke nevnt ved navn.

En respons er et svar på konkrete spørsmål og problemstillinger som saksbehandlere i utlendingsforvaltningen har stilt Landinfo. Responser er ikke ment å være utfyllende redegjørelser for et tema eller et spørsmål, og kildegrunnlaget vil ikke nødvendigvis være like bredt som i våre temanotater. Responser er utarbeidet innenfor begrensede tidsrammer og vil i liten grad inneholde bakgrunnsinformasjon.

Opplysningene som blir lagt fram i responsene, kan ikke tas til inntekt for et bestemt syn på hva praksis bør være i utlendingsforvaltningens behandling av søknader. Landinfos responser er heller ikke uttrykk for norske myndigheters syn på de forhold og land som responsene omhandler.

¹ Det er utbredt i Gambia å tro at epileptiske anfall skyldes åndebesettelse, og mange søker derfor behandling hos tradisjonelle healere istedenfor i helsevesenet (Coleman, Lopyy & Walraven 2002, s. 381, 380).

² Salget av medisiner er dårlig regulert i Gambia, og medisiner selges ofte av personer uten faglige kvalifikasjoner.

Referanser

Skriftlige kilder

- Coleman, R., Lopy, L. & Walraven, G. (2002). The treatment gap and primary health care for people with epilepsy in rural Gambia. *Bulletin of the World Health Organization* 80(5), 378-383. Tilgjengelig fra [http://www.who.int/bulletin/archives/80\(5\)378.pdf](http://www.who.int/bulletin/archives/80(5)378.pdf) [lastet ned 5. november 2012]
- Landinfo (2007, 15. juni). *Afrika: Helse – tilgang på medikamenter*. Oslo: Landinfo. Tilgjengelig fra http://landinfo.no/asset/601/1/601_1.pdf [lastet ned 5. november 2012]
- Norsk epilepsiforbund (u.å.a). *Behandling ved epilepsi*. Oslo: Norsk epilepsiforbund. Tilgjengelig fra <http://www.epilepsi.no/medisinsk/behandling/> [lastet ned 5. november 2012]
- Norsk epilepsiforbund (u.å.b). *Hva er egentlig epilepsi?* Oslo: Norsk epilepsiforbund. Tilgjengelig fra <http://www.epilepsi.no/medisinsk/hva-er-epilepsi/> [lastet ned 5. november 2012]
- Oslo Universitetssykehus (2012, 3. oktober). *Epilepsimedisin*. Oslo: Oslo Universitetssykehus. Tilgjengelig fra <http://www.oslo-universitetssykehus.no/omoss/avdelinger/kompleks-epilepsi/Sider/epilepsimedisin.aspx> [lastet ned 5. november 2012]

Muntlige kilder

- Dr. Adama Sallah, leder for Gambia Medical and Dental Board og privatpraktiserende lege ved Lamtoro-klinikken. Møte i Serrekunda 7. oktober 2010, e-postkontakt november 2012.

© Landinfo 2012

Materialet i denne publikasjonen er omfattet av åndsverklovens bestemmelser. Uten særskilt avtale med Landinfo er enhver eksemplarframstilling og tilgjengeliggjøring bare tillatt i den utstrekning det er hjemlet i lov.